

Zaaknummer : 01130107
Ons Kenmerk : ODH1351282
Datum : 11-04-2025

Beschikking

Omgevingswet – Flora- en fauna-activiteiten

Onderwerp

Op 20 februari 2025 hebben wij, namens Stichting Maasdelta Groep, een aanvraag om een omgevingsvergunning ontvangen voor het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten zoals opgenomen in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet. De aanvraag betreft schadelijke handelingen op habitatrichtlijnsoorten, zoals opgenomen in artikel 11.46 van het Besluit activiteiten leefomgeving ten behoeve van het uitvoeren van sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden aan een appartementencomplex aan het Reviusplein 1 tot en met 6D te Maassluis. De vergunning wordt gevraagd voor het uitvoeren van schadelijke handelingen zoals genoemd in:

- artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), de rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*);
- artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder d, van het Besluit activiteiten leefomgeving voor wat betreft het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), de rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*).

De omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor de periode 15 april 2025 tot en met 31 december 2028.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde vergunning te **verlenen** aan Stichting Maasdelta Groep;
- II. de in het vervolg van dit besluit opgenomen voorschriften te verbinden aan deze vergunning;
- III. de onder “Relevante documenten” genoemde stukken onderdeel te laten zijn van deze vergunning;
- IV. dat deze omgevingsvergunning geldig is vanaf de dag na bekendmaking tot en met 31 december 2028.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

D.C.G. Ruseler, MSc
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haagland

Appendices:

1. Ligging plangebied en verblijfplaatsen;
2. Voorzieningen deelplan 6.

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1. De vergunninghouder dient:
 - a. de start van de flora- en fauna-activiteiten (waaronder ook het ongeschikt maken) uiterlijk twee weken van tevoren te melden;
 - b. het ecologisch werkprotocol bij de startmelding mee te sturen;
 - c. relevante wijzigingen in de uitvoering uiterlijk één maand van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen;
 - d. de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week voor de beëindiging te melden.

Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres toezichtnatuur@ozhz.nl onder vermelding van 'Flora- en fauna-activiteit'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

2. De vergunninghouder dient, met inachtneming van de voorschriften in deze omgevingsvergunning, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Ecologisch werkplan aanvraag Fase 1 Reviusplein te Maassluis' van februari 2025 en 'Maatwerk laatvlieger verblijven Revius Lyceum te Maassluis' van december 2024.
3. Indien één of meerdere in voorschrift 2 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit voor de betreffende soort(en) te worden getroffen. Deze maatregelen dienen, uiterlijk één maand voor uitvoering ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
4. De vergunninghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel en eenieder die betrokken is bij de uitvoering van het project op de hoogte is van de voorschriften en maatregelen in de omgevingsvergunning en dat deze toegepast worden.
5. Er dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld. Hierin dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a. de contactgegevens van de begeleidende ecologisch deskundige(n)¹;
 - b. hoe omgegaan wordt met de voorwaarden zoals opgenomen in de voorschriften;
 - c. de locaties van de huidige verblijfplaatsen binnen het plangebied (inclusief foto- en/of kaartmateriaal);
 - d. een omschrijving en planning van de uit te voeren werkzaamheden;
 - e. de mitigerende en compenserende maatregelen (inclusief foto- en/of kaartmateriaal);
 - f. de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.

¹ Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft en/of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en (beschermde) soorten. Deze persoon heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit of vergelijkbaar met een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie. De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Deze persoon:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermde) soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
- kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk;
- kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
- kan aanvragen gericht op soortenbescherming opstellen of daarbij ondersteunen;
- zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij Nederlandse natuurorganisaties, (semi)overheidsinstanties of een (ecologisch) adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

6. De uitvoering van alle mitigerende en compenserende maatregelen dient te worden begeleid door een ecologisch deskundige¹ op het gebied van de aangevraagde beschermde soorten.
7. Er dient door de ecologisch deskundige een logboek te worden bijgehouden van de ecologische begeleiding. Hierin dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a. een verslag van de uitvoering en begeleiding van de mitigerende en compenserende maatregelen (inclusief foto- en/of kaartmateriaal);
 - b. een overzicht van de uitgevoerde controles en de (weer)condities waaronder deze hebben plaatsgevonden;
 - c. de ecologische onderbouwing van de vrijgave van het plangebied voor de start van de werkzaamheden.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een exemplaar van deze omgevingsvergunning, het ecologisch werkprotocol en het logboek op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen, mits leesbaar, digitaal worden getoond.
9. De voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Hiervoor geldt:
 - a. voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de tijdelijke voorzieningen;
 - b. voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.
10. De werkzaamheden mogen pas starten als tenminste een termijn van vier weken, na de inwerkingtreding van deze omgevingsvergunning, in acht is genomen. Een uitzondering hierop zijn de maatregelen voor het ongeschikt maken van de bebouwing, vastgelegd in voorschrift 11.

Specifieke voorschriften

11. Voordat gestart mag worden met de werkzaamheden, dient de bebouwing ongeschikt gemaakt te worden voor vleermuizen. Aan het ongeschikt maken zijn de volgende voorwaarden verbonden:
 - a. het ongeschikt maken dient te worden uitgevoerd tussen 15 april tot en met 15 oktober. Dit is in de actieve periode;
 - b. de bebouwing dient in zijn geheel ongeschikt gemaakt te worden door exclusion flaps te plaatsen op openingen;
 - c. de exclusion flaps, zoals genoemd onder sub b, dienen een minimale afmeting te hebben van 30 x 50 mm;
 - d. indien de openingen van een gevel intern met elkaar in verbinding staan is het toegestaan om deze ongeschikt te maken door middel van weringsborstels, rondschuim of compriband zonder plakranden. Dit onder de voorwaarde dat tenminste elke drie strekkende meter een exclusion flap dient te worden toegepast;
 - e. het gebruik van materialen voor het ongeschikt maken waarin vleermuizen verstrikt kunnen raken of aan vast kunnen plakken of zichzelf aan kunnen verwonden, zoals (steiger)netten, glaswol of purschuim, is niet toegestaan;
 - f. de maatregelen waarmee het gebouw ongeschikt is gemaakt, dienen gedurende minimaal vijf dagen met gunstige weersomstandigheden te worden ingezet waarvan drie dagen aaneengesloten moeten zijn. Van een dag met gunstige weersomstandigheden is sprake als het anderhalf uur voor zonsondergang tot en met twee uur na zonsondergang minimaal 12 graden en droog is met een windkracht van maximaal 4 Bft;
 - g. na het ongeschikt maken en met inachtneming van de vereiste dagen met gunstige weersomstandigheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd door de ecologisch deskundige met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten.
12. Met betrekking tot de permanente voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de rosse vleermuis en de laatvlieger dient uiterlijk drie maanden na verzending van dit besluit een plan van

aanpak aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid ter goedkeuring te worden overlegd. Hierbij dient aan de volgende voorwaarden te worden voldaan:

- a. in het plan van aanpak dient vermeld te worden welk aantal, type(n) voorzieningen, afmetingen, locaties, oriëntaties en hoogtes de voorzieningen zullen hebben en in welke mate de voorzieningen, gelijkwaardig zijn aan de huidige verblijfplaatsen;
 - b. aangegeven moet worden hoe geborgd wordt dat de permanente voorzieningen functioneel blijven. Op welke wijze wordt dit gecontroleerd, bijvoorbeeld bij het periodieke onderhoud van de woningen.
13. De tijdelijke en permanente voorzieningen moeten functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Hiertoe dienen voorzieningen minimaal één keer per jaar gecontroleerd te worden op functionaliteit en – indien nodig – op een zo kort mogelijke termijn hersteld te worden waarbij het verstoren van aanwezige vleermuizen dient te worden voorkomen.
14. De effectiviteit van de tijdelijke en permanente voorzieningen voor de laatvlieger dienen te worden gemonitord door de ecologisch deskundige (voorschrift 6). De monitoring dient te worden uitgevoerd zoals voorgesteld in het ecologisch werkplan van februari 2025. Uit de monitoring moet blijken of de laatvlieger gebruik maakt van de voorzieningen als (kraam)verblijfplaats. Met betrekking tot de monitoring gelden de volgende voorwaarden:
- a. de monitoring van de permanente voorzieningen dient in ieder geval uitgevoerd te worden in 2025, 2026 en 2027;
 - b. de resultaten van de monitoring dienen vóór 31 december van hetzelfde jaar, te worden aangeleverd in een monitoringsverslag bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (voorschrift 1). In deze rapportage moet zijn opgenomen:
 - i) de data, tijden en weercondities van de veldbezoeken, de wijze waarop de monitoring heeft plaatsgevonden, de inzet van apparatuur (batdetector, warmtebeeldcamera), het aantal waarnemers en de waarnemingen en aantallen die zijn gedaan per veldbezoek;
 - ii) een heldere conclusie over de effectiviteit van de voorzieningen;
 - iii) indien blijkt dat de voorzieningen niet afdoende zijn, dient ofwel een plan van aanpak te worden aangeleverd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid met daarin een voorstel voor extra maatregelen en/of optimalisatie; ofwel een rapport met een ecologische onderbouwing dat de uitblijvende effectiviteit niet toe te schrijven is aan de getroffen maatregelen, maar aan andere factoren;
 - iv) indien de monitoringsresultaten hiertoe aanleiding geven kan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid verzocht worden de monitoringsverplichting eerder te beëindigen, of kunnen door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid aanvullende maatregelen worden opgelegd;
 - v) indien extra maatregelen noodzakelijk zijn, dienen deze het opvolgende jaar tevens te worden gemonitord.

Aanwijzingen voor gebruik

- Deze omgevingsvergunning geldt alleen voor de soorten en verboden handelingen die in dit besluit genoemd zijn en voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze omgevingsvergunning zelf niet anders aangegeven is.
- Op alle van nature in het wild levende planten en dieren en hun leefgebied geldt de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Gelet op deze specifieke zorgplicht dient inzicht verkregen te worden met betrekking tot de aanwezigheid van soorten op de locatie van de activiteit. Hierbij geldt dat objectief vastgesteld moet worden of soorten negatieve gevolgen ondervinden van de voorgenomen activiteiten. Indien noodzakelijk moeten maatregelen getroffen worden om negatieve gevolgen zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden te voorkomen. Indien negatieve gevolgen redelijkerwijs niet te voorkomen zijn, dient de activiteit gestaakt te worden.

- In het kader van de specifieke zorgplicht dient tevens rekening gehouden te worden met broedgevallen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Indien de vergunninghouder de onderhoudsverplichting van gerealiseerde maatregelen wenst over te dragen aan een derde, dan moet de vergunninghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 20 februari 2025 hebben wij, namens Stichting Maasdelta Groep, een aanvraag om een omgevingsvergunning ontvangen voor het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten zoals opgenomen in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet (hierna: Ow). De aanvraag betreft schadelijke handelingen op habitatrichtlijnsoorten, zoals opgenomen in artikel 11.46 van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) ten behoeve van het uitvoeren van sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden aan een appartementencomplex aan het Reviusplein 1 tot en met 6D te Maassluis. De vergunning wordt gevraagd voor het uitvoeren van schadelijke handelingen zoals genoemd in:

- artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), de rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*);
- artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder d, van het Bal voor wat betreft het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), de rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*).

De omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor de periode 15 april 2025 tot en met 31 december 2028.

Relevante documenten

Bij de aanvraag zijn de volgende, voor dit besluit relevante, documenten toegevoegd:

- Het verzoek, 20 februari 2025 verzoeknummer: 20250220 01988 000 (ODH1310692);
- *Notitie*, onderwerp : Opbouw aanvraag, project : Maassluis, Deelplan 6, documentnummer: P16-0358-037, BOOT (ODH1310680);
- Quick scan flora en fauna - Deelplan 6 Maasdelta Maassluis, Bureau Bleijerveld, 4 maart 2023 (ODH1310678);
- *Notitie*, Vleermuisonderzoek 2021, Bureau Bleijerveld, 23 december 2021 2e versie (ODH1310676);
- SMP Spijkenisse-Maassluis, Regelink Ecologie & Landschap, rapportnummer RA20473-04, mei 2023 (ODH1310684);
- Laatvliegerkolonie en telemetrie onderzoek te Maassluis, Maasarend, Praktisch in ecologie, augustus 2024 (ODH1310690);
- Onderzoek en advies verblijfplaatsen laatvliegerkolonie Reviusplein e.o. te Maassluis, Maasarend, Praktisch in ecologie, november 2024 (ODH13106825);
- Maatwerk laatvlieger verblijven Revius Lyceum te Maassluis, Maasarend, Praktisch in ecologie, december 2024 (ODH1310686);
- Ecologisch werkplan aanvraag Fase 1 Reviusplein te Maassluis, Maasarend, Praktisch in ecologie, februari 2025 (ODH1310688).

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 16.64 van de Ow zijn toegepast op deze aanvraag.

Verlenging

Met toepassing van artikel 16.64, tweede lid, van de Ow hebben wij op 28 maart 2025 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zes weken verlengd.

Bevoegd gezag

De activiteit wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 5.10, eerste lid, aanhef en onder e, van de Ow, artikel 11.24 van het Bal en artikel 4.6, eerste lid, aanhef en onder e, van het Omgevingsbesluit zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Uitgestelde inwerkingtreding

Onomkeerbare activiteiten, namelijk de sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden, mogen slechts worden uitgevoerd nadat een termijn van vier weken, na bekendmaking van dit besluit, verstreken is.

Om te voorkomen dat binnen vier weken na inwerkingtreding van deze omgevingsvergunning onomkeerbare gevolgen kunnen optreden voor de vleermuizen is in voorschrift 10 geborgd dat, de werkzaamheden in deze periode nog niet mogen starten maar vooruitlopend wel ongeschikt gemaakt mag worden.

Een voorwaarde is dat het plangebied ongeschikt gemaakt wordt door maatregelen te treffen die géén onomkeerbare gevolgen hebben. Dit zijn maatregelen die te allen tijde weer verwijderd kunnen worden, waardoor de verblijfplaats(en) weer beschikbaar komen, bijvoorbeeld exclusion flaps, aangezien dit geen onomkeerbare schade veroorzaakt aan de verblijfplaats(en).

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de Ow, paragraaf 7.2.8a.2. van de Omgevingsregeling, artikel 11.46 van het Bal, artikel 8.74k van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

Op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet is het verboden om zonder omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteiten te verrichten voor zover het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur genoemd geval.

De gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de rosse vleermuis en de laatvlieger zijn van nature in Nederland in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn. De ruige dwergvleermuis, de rosse vleermuis en de laatvlieger zijn tevens opgenomen in bijlage II bij het Verdrag van Bern.

Op grond van artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b en d, van het Bal geldt een verbod op het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten zonder omgevingsvergunning voor:

- het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de rosse vleermuis en de laatvlieger;
- het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de rosse vleermuis en de laatvlieger.

Op grond artikel 8.74k, eerste lid van het Bkl wordt een omgevingsvergunning slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing voor het verrichten van de activiteit bestaat;
- de activiteit nodig is omdat tenminste één van de belangen genoemd in artikel 8.74k, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl aan de orde is; en
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

Stichting Maasdelta Groep werkt aan een herontwikkeling van de wijk Sluispolder West in Maassluis. De herontwikkeling bestaat uit meerdere fases. Onderliggend besluit betreft fase 1, één appartementencomplex aan het Reviusplein (1 tot en met 6D), behorend tot deelplan 6. Een overzicht van deelplan 6 en het aangevraagde appartementencomplex is weergegeven in appendix 1. Vanwege de aanwezigheid van meerdere (kraam)verblijven van de laatvlieger, worden de werkzaamheden in deelplan 6, gefaseerd aangevraagd en uitgevoerd. Deze vinden pas plaats wanneer de functionaliteit van de alternatieve voorzieningen in fase 1 is vastgesteld.

De aanvraag heeft betrekking op de sloop van het huidige appartementencomplex gevolgd door de nieuwbouw van elf rijtjeswoningen van twee bouwlagen.

De werkzaamheden staan gepland zo snel mogelijk te starten na vergunningverlening en duren naar verwachting tot uiterlijk 31 december 2026. Bij de aangevraagde vergunningperiode is rekening gehouden met eventuele uitloop van de werkzaamheden.

Schadelijke handelingen

Om te bepalen of een omgevingsvergunning in het kader van flora- en fauna-activiteiten benodigd is, heeft in 2021 en 2024 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de rosse vleermuis en de laatvlieger binnen het plangebied. Daarnaast is er in 2019 een gemeente breed SMP onderzoek uitgevoerd door Regelink Ecologie & Landschap, waarbij het projectgebied is onderzocht op de aanwezigheid van gebouwbewonende soorten fauna. Het onderzoek in 2021 is uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol (2021).

Tijdens het onderzoek in 2021 zijn in het plangebied vastgesteld:

- één zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis;
- drie paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis;
- één zomer- en paarverblijfplaats van de laatvlieger óf rosse vleermuis.

In de twee andere appartementencomplexen, behorende tot de andere fases in deelplan 6, zijn vastgesteld:

- één zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis;
- één zomerverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis;
- één kraamverblijfplaats van de laatvlieger van twintig individuen;
- één zomerverblijfplaats van de laatvlieger.

Vanwege de aanwezigheid van een kraamverblijfplaats van de laatvlieger is er in 2024 verdiepend onderzoek uitgevoerd, specifiek gericht op deze soort (uiteraard zijn andere soorten tijdens dit onderzoek ook meegenomen). Om de verblijfplaatsen in kaart te brengen is onderzoek uitgevoerd naar zwermactiviteit in het voorjaar (april), conform het onderzoek van Schaik et al., 2024. In het voorjaar vertoont de laatvlieger zwermgedrag waardoor verblijfplaatsen beter in kaart gebracht kunnen worden. Ook zijn er drie reguliere onderzoeksrondes uitgevoerd in juni, augustus en oktober. In totaal zijn er acht onderzoeksrondes uitgevoerd, met ieder een duur van minimaal 2 tot maximaal 4 uur. Op basis van dit onderzoek zijn in het plangebied elf verblijfplaatsen van de laatvlieger vastgesteld. Waarvan één 'hoofd'-kraamverblijfplaats van minimaal 52 individuen. Na april viel deze groep van de kraamverblijfplaats uit elkaar, waarbij de groep zich verdeelde in kleinere groepen over de drie appartementencomplexen. In het plangebied bevinden zich:

- drie zomerverblijfplaatsen van de laatvlieger, die door respectievelijk twaalf, zeven en vijf individuen gebruikt werden;

- één zomer- en paarverblijfplaats van de rosse vleermuis. Deze soort is doorgaans een boombewonende soort, maar dit individu heeft zijn zomer- en paarverblijfplaats in de kopgevel van het appartementencomplex. Dit was tevens vastgesteld tijdens het onderzoek in 2021.

Buiten het plangebied in de twee andere appartementencomplexen, behorende tot de andere fases in deelplan 6, zijn vastgesteld:

- twee zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, in gebruik door maximaal vier en maximaal 2 individuen;
- één massawinterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis.

Tijdens het onderzoek in 2024 zijn geen verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis vastgesteld.

Tot slot heeft telemetrie onderzoek naar laatvliegers plaatsgevonden in 2024. Bij een telemetrie onderzoek worden laatvliegers gevangen en voorzien van een zender. Deze zenders kunnen overdag worden opgespoord, waardoor duidelijk wordt waar de individuen hun verblijfplaats hebben. Voor het vangen is gebruik gemaakt van de ontheffing Wet natuurbescherming van de Zoogdiervereniging (Project AVD24800202114476, Studieprotocol ZV-2024-14476-14 Laatvliegers Maassluis). Bij dit onderzoek zijn geen andere verblijfplaatsen aangetroffen dan tijdens het zwermonderzoek naar laatvliegers, maar wel twee verblijfplaatsen buiten het plangebied, namelijk aan de Wipperspark 73 en 79.

Met het bovenstaand onderzoeksinspanning is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de rosse vleermuis en de laatvlieger in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

Met de geplande werkzaamheden gaan bovengenoemde verblijfplaatsen verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Dit valt onder schadelijke handelingen zoals bedoeld in 11.46, eerste lid, aanhef en onder b en d, van het Bal.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de rosse vleermuis en de laatvlieger tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in 'Maatwerk laatvlieger verblijven Revijs Lyceum te Maassluis' van december 2024 en 'Ecologisch werkplan aanvraag Fase 1 Revijsplein te Maassluis' van februari 2025. Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van de bebouwing in de minst kwetsbare periode van de soorten en het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige met kennis van de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de rosse vleermuis en de laatvlieger.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden aangezien het gaat om het uitvoeren van sloop van bestaande bebouwing om ruimte te maken voor nieuwbouw. Overwogen is of renovatie van het complex mogelijk was om de gewenste doelen, de verduurzaming en het toekomstbestendig maken van de woningen, te behalen. Hiertoe zouden in ieder geval de gevel en het dak geïsoleerd moeten worden.

Isoleren van de spouw is geen optie, omdat de vleermuisverblijfplaatsen dan alsnog verloren gaan. Dat betekent dat isolatie van binnenuit zou moeten plaatsvinden. Onbekend is wat dat doet met het microklimaat in de spouw en de geschiktheid van de vleermuisverblijfplaatsen. Bij het isoleren van binnenuit zal een geïsoleerde voorzetwand geplaatst moeten worden ter plaatse van de buitengevels en de gevels die grenzen aan de trappenhuisen. Hiermee is het vochtprobleem echter niet geheel opgelost, omdat de vloeren doorlopen in de gevel en hier niet geïsoleerd kan worden, waardoor een koude brug ontstaat. Dit leidt tot vocht-vorming.

Het herindelen van de woningen binnen de contour van de flats is ook geen optie. Bouwkundig bestaan de portiekflats uit een aantal trappenhuisen, met aan beide zijden een woning. Aangezien de muren tussen het trappenhuis en de woningen draagmuren zijn, betekent dat herindeling enkel mogelijk is door telkens twee woningen samen te voegen. Daarmee zal het woningaanbod sterk worden teruggebracht. Ook ontstaan er dan relatief grote woningen, wat niet past bij de doelgroep voor het type woning (portiekflat). Wanneer woningen niet worden aangepast worden ze door de verkleining enkel geschikt voor senioren. Dan zal echter ook in elk trappenhuis een lift moeten worden aangebracht, waardoor de woningen nog kleiner worden. Uit bovenstaande volgt dat renovatie geen haalbaar alternatief is.

Het niet slopen van de complexen van deelplan 6 en het geheel leegstaand behouden is geen optie. Inmiddels staan de complexen bijna twee jaar leeg en komen er klachten uit de buurt van omwonenden. Criminaliteit en vandalisme nemen toe wat ten koste gaat van de leefbaarheid. Het gefaseerd slopen is vanuit leefbaarheid minder gewenst, maar gelet op de bijzondere situatie, van de vele verblijfplaatsen van de laatvlieger, is daar wel voor gekozen. Het tijdelijk laten bewonen in deze fase is geen optie omdat de woningen in verband met ontstane risico's uit eerdere koper-diefstal en brand reeds zijn afgesloten van nutsvoorzieningen. Het plan is ten gunste van de aangetroffen functie van de laatvlieger reeds aangepast, naar opsplitsen van werkzaamheden over drie fases. Een nog gunstigere planning is niet mogelijk.

Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de rosse vleermuis en de laatvlieger verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol. Zo wordt er rekening gehouden met de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de rosse vleermuis en de laatvlieger en worden er maatregelen genomen om effecten tijdens de werkzaamheden te verminderen.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Met de gekozen werkwijze, planning en periode van uitvoering, wordt schade aan de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de rosse vleermuis en de laatvlieger zoveel mogelijk voorkomen.

Belangenonderbouwing

De vergunning is aangevraagd op grond van het belang 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 8.74k, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl.

Sociale aard

Maasdelta Groep is een middelgrote woningcorporatie met woningen in Maassluis, Hellevoetsluis, Brielle en Spijkenisse en verhuurt ongeveer 17.000 woningen en bedrijfspanden. Vanuit vitaliteit van wijken en woningen werkt zij voortdurend aan verbetering en vernieuwing van haar woningbestand, passend bij behoeftes van huurders. Daarnaast heeft zij een grote opgave vanuit de energietransitie. In september 2014 hebben Maasdelta en Gemeente Maassluis een mantelovereenkomst gesloten met betrekking tot de revitalisatie van de wijk Sluispolderwest. Zoals uit de mantelovereenkomst tussen Gemeente Maassluis en Woningcorporatie Maasdelta blijkt, staat de leefbaarheid en woonklimaat in het plangebied onder druk. De woningvoorraad is sterk verouderd. Sloop en nieuwbouw is nodig om weer aan te sluiten bij de hedendaagse vraag van huurders.

Openbare veiligheid

De gebouwen zijn sinds juni 2023 niet meer in gebruik. De gebouwen staan midden in de wijk. Het veiligheidsrisico bestaat onder andere uit gevoel van onveiligheid, hangplekken, verhandeling van verboden middelen, brand, asbest en andere risico's in leegstaande panden. Ondanks maatregelen vinden er alsnog ongewenst activiteiten

plaats. Uit navraag bij de wijkagent blijkt dat er diverse meldingen gedaan zijn. Ook in de media zijn diverse meldingen bekend, van koperdiefstal tot brand. Zie voor documentatie van het voorgaande het ecologisch werkplan van februari 2025. In verband met openbare veiligheid zijn de gebouwen inmiddels afgekoppeld van nutsvoorzieningen, is het terrein afgezet en zijn entrees en openingen op de begane grond en 1e verdieping dichtgezet. Evenwel zijn risico's niet geheel uit te sluiten en beïnvloedt het de leefbaarheid van de wijk. Daarbij komt dat een eventuele grotere brand direct een negatief effect zal hebben op de aanwezige vleermuispopulatie.

Volksgezondheid

De sloop- en nieuwbouw zorgt voor een vermindering in het benodigde gebruik van fossiele brandstoffen waardoor er minder emissies zijn van schadelijke stoffen. Lagere emissies leiden tot een verbeterde luchtkwaliteit en dit heeft een positief effect op de volksgezondheid. Het complex in het plangebied is verouderd en voldoet derhalve niet meer aan de gestelde wettelijke eisen omtrent isolatie en ventilatie. Vocht veroorzaakt schimmels in de woningen. Er bestaat een samenhang tussen de aanwezigheid van vocht en schimmel in de woning enerzijds en een verhoogd voorkomen van reumatische aandoeningen en ademhalingsproblemen bij kinderen en volwassenen zoals astma, anderzijds². Door de isolatie en ventilatie te verbeteren kunnen deze vochtproblemen worden verholpen. Zodoende zijn de werkzaamheden in het belang van de volksgezondheid.

De te slopen woningen zijn verouderd en raken in verval. Uit de asbestinventarisatie van de woningen blijkt dat er relatief veel asbest is toegepast in de woningen. Wanneer de bebouwing verder in verval raak, vormt dit een risico voor de gezondheid van de omwonenden. Door sanering, sloop en nieuwbouw wordt weer een veilige woonomgeving gecreëerd.

Milieu

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de gebouwde omgeving in Nederland in 2050 energieneutraal is. Nederland heeft ingestemd met het Klimaatakkoord van Parijs. De opgave om de nationale broeikasgasuitstoot in 2030 met 49% terug te dringen ten opzichte van 1990 is het centrale doel van dit Klimaatakkoord³. De geplande werkzaamheden dragen bij aan de reductie van CO₂ uitstoot en daarmee aan de internationale en nationale klimaatdoelstellingen om klimaatverandering tegen te gaan. Het terugdringen van de CO₂-uitstoot is essentieel voor het beperken van klimaatverandering en dient daarmee een groot maatschappelijk belang, onder meer op het vlak van veiligheid, natuurbescherming, welzijn en welvaart. Het verminderen van fossiele emissies leidt bovendien tot een verbeterde luchtkwaliteit en heeft daarmee een positief effect op de volksgezondheid.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat de genoemde belangen voldoende zijn onderbouwd om de negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de rosse vleermuis en de laatvlieger, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Staat van instandhouding

Met de sloop van het appartementencomplex aan het Reviusplein komen er diverse verblijven van vleermuizen te vervallen.

Tijdelijke voorzieningen

Als gevolg van de werkzaamheden gaan een zomer- en paarverblijf van gewone dwergvleermuis en drie paarverblijven van ruige dwergvleermuis, allen met mogelijk milde winterfunctie, verloren. In 2022 en 2023 zijn reeds tijdelijke en permanente maatregelen getroffen voor de mitigatie en compensatie van de vastgestelde vleermuisverblijfplaatsen in het projectgebied. De getroffen maatregelen zijn niet alleen voor Fase 1, maar voor het gehele projectgebied van deelplan 6, wat waarschijnlijk uit een fasering van drie fases zal bestaan. Dit betreffen 24

² <https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/609300022.pdf>

³ <https://www.klimaatakkoord.nl/binaries/klimaatakkoord/documenten/publicaties/2019/06/28/klimaatakkoord/klimaatakkoord.pdf>

tijdelijke kasten aan het complex aan het Vondelpark, welke in het april 2022 opgehangen zijn, en tien tijdelijke kasten aan de gevels van de Da Costaplein, welke in het najaar van 2023 opgehangen zijn. Daarnaast zijn acht permanente voorzieningen aangeboden aan de Mgr. W.M. Bekkerslaan, door entreestenen in vier kopgevels van twee complexen te plaatsen welke toegang geven tot de spouwmuur van de bovenste etage van deze complexen. Deze voorzieningen zijn beschikbaar gekomen in maart 2023.

Van de rosse vleermuis gaat één zomer- en paarverblijfplaats verloren. Voor deze soort zijn vier bolle kasten aan bomen in het Wipperspark opgehangen. Omdat deze soort doorgaans gebruik maakt van bomen als verblijfplaats, zijn dit geschikte alternatieve voorzieningen. Daarnaast worden voor twee maatwerkkasten aan het blok aan de Vondellaan – PC Hooftlaan aangeboden. Deze voorzieningen zijn eind april 2025 gereed. De specificaties zijn hetzelfde als de maatwerkkasten voor de laatvlieger, zie volgende passage.

Als gevolg van de werkzaamheden gaan drie zomerverblijfplaatsen van de laatvlieger verloren. De acht permanente kasten ingebouwd aan de Mgr. W.M. Bekkerslaan zijn tevens beschikbaar voor de laatvlieger. Uit de onderzoeken, die zijn uitgevoerd door Maasarend, is echter niet gebleken dat deze nieuwe verblijfplaatsen reeds in gebruik zijn genomen. Voor deze soort zijn vier maatwerkkasten gemaakt, omdat niet bekend is dat de laatvlieger van standaard voorzieningen gebruikt maakt. De vier kasten worden gerealiseerd aan het Revislyceum. De huidige verblijfplaatsen hebben een ruimte in de spouwmuur van ongeveer 8 centimeter tussen het binnenblad en het buitenblad. Voorafgaande aan de ontwerpessie voor de maatwerkkasten is een bezoek gebracht aan de kerkzolder te Castenray, waar de grootste bekende kolonie laatvliegers van Nederland woont. Er is door het ontwerp team gekeken wat de voorkeuren zijn van laatvliegers, waar de grootste aantallen werden aangetroffen op de kerkzolder en hoe deze locaties er dan uitzagen. Verder is er gesproken met een ecologisch deskundige op het gebied van de laatvlieger over zijn ervaring met deze kolonie laatvliegers, die hij al decennia monitort. Tijdens en na dit bezoek aan Castenray heeft het ontwerp team met elkaar gebrainstormd over de meest belangrijke punten die zij hadden vastgesteld in Castenray.

- De urinebalk is een belangrijke ontmoetingsplek, die door bijna alle dieren wordt aangedaan bij het terugkomen van foerageervluchten;
- Dieren hebben behoefte aan open ruimtes, maar ook aan juist smalle wegkruipplekken;
- Verschillende temperatuurzones zijn belangrijk.

De op maat gemaakte verblijfplaatsen voor laatvliegers worden deels drielaags met een tussenruimte van 8 centimeter tussen iedere laag. Hiermee wordt de beschikbare ruimte nagebootst die zij nu gebruiken in de appartementencomplexen. In iedere verblijfplaats wordt ook een deel gemaakt zonder tussenlagen. Hierdoor is deze ruimte geschikt voor jonge laatvliegers om hun vleugels te leren uit te slaan en als sociale ontmoetingsruimte. De binnenzijde van de kasten wordt bewerkt met spuitkurk, waardoor er voldoende grip is voor de laatvliegers. Daarnaast worden er op diversen hoogten in de verblijven openingen gecreëerd, waardoor de laatvliegers zich binnen de verblijfplaats kunnen verplaatsen tussen de verschillende ruimtes. Ook worden er op diverse plaatsen schuine latjes geplaatst tussen de wanden, als extra gelegenheid om achter weg te kunnen kruipen. Daarnaast worden alle verblijfplaatsen op diverse locaties, waaronder de “open” sociale ruimte bewerkt met urine- en mestmonsters uit de huidige verblijfplaatsen voor de herkenning van de eigen geur van de kolonie.

Alle alternatieve verblijfplaatsen worden voorzien van bewegingssensoren bij de entrees. Er worden bij de bevestiging van de verblijfplaatsen diverse technische ruimtes aangebracht. Zodra een verblijfplaats in gebruik blijkt kunnen er vervolgens aanvullende onderzoeksinstrumenten worden aangebracht, zonder dat er verstoring in de verblijfplaats plaatsvindt. Ook worden verwarmingssystemen aangebracht waardoor het mogelijk is de temperatuur gelijk te maken aan de huidige verblijfplaatsen, indien dit verschilt, met behulp van datum en tijdschakelaar. Deze functie wordt in gebruik genomen zodra de verblijfplaats daadwerkelijk gebruikt wordt door laatvliegers. De laatvliegers maken in de huidige situatie gebruik van stootvoegen om toegang te krijgen tot de spouwmuur. Deze kolonie is gewend aan deze manier van betreding van hun verblijfplaatsen. Om stootvoegen na te bootsen worden er per kast twee kaders met bakstenen (1,5 steen breed, enkele stenen hoog) ingemetseld zoals

een normale muur met een gelijke grote open stootvoegen zoals in de flats. Hierdoor ontstaat er tevens een temperatuurbuffering. Deze ingemetselde stenen steken iets uit, wat gedaan wordt ter bevordering voor de vindbaarheid van de verblijfplaatsen met de echolocaties. De onderzijden van de verblijfplaatsen worden gesloten en zijn niet zoals reguliere vleermuiskasten open. Reguliere vleermuiskasten worden niet gebruikt door laatvliegers en de gedachten van het ontwerp team is dat juist de open onderzijde een reden kan zijn waardoor de temperatuur te veel schommelt in deze kasten en wil dat voorkomen door de huidige wijze toe te passen. Wel kunnen de onderzijden geopend worden, om onderhoud te kunnen uitvoeren. De (overige) specificaties van de kasten zijn de volgende:

- Diepte kasten: 26-28 cm;
- Diepte kamers: ongeveer 8 cm (drie kamers achter elkaar);
- Invliegopening spleet >3cm;
- Afwerking buitenzijde Keralit en baksteen bij invliegopeningen;
- Totaal vier verblijven: circa 39 m² aan verblijfruimte;
- Duurzame materialen, uitgangspunt: permanente verblijven.

Voor alle vleermuissoorten geldt dat deze tijdens de werkzaamheden kunnen uitwijken naar de overige twee appartementencomplexen tijdens de werkzaamheden.

Permanente voorzieningen

Op het moment van schrijven is nog geen plan van aanpak bekend voor de permanente voorzieningen voor de vleermuizen. Met betrekking tot de permanente voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de rosse vleermuis en de laatvlieger dient uiterlijk drie maanden na verzending van dit besluit een plan van aanpak aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid ter goedkeuring te worden overlegd. In de voorschriften zijn voorwaarden opgenomen waar dit plan van aanpak aan moet voldoen.

Monitoring verblijfplaatsen laatvlieger

Vanaf begin april 2025 worden de maatwerk verblijfplaatsen gemonitord, middels sensoren, maar ook door onderzoek met loggers, batdetectors en warmtebeeldcamera's door ecologisch deskundigen. Tijdens deze monitoring worden ook de appartementencomplexen aan de Nicolaas Beetsstraat en de Genestetstraat en de mogelijke verblijfplaatsen in de direct omringende wijk onderzocht. Daarbij wordt er minimaal twee keer per maand vanaf april 2025 tot oktober 2025 een avondonderzoek uitgevoerd, vanaf zonsondergang. Hierbij worden de vereiste weersomstandigheden voor laatvliegers conform het Vleermuisprotocol 2021 aangehouden voor verblijfplaatsen. Indien noodzakelijk wordt er aanvullend telemetrie ingezet. Deze vorm van onderzoek wordt ingezet zodra het blijkt dat de kolonie is verhuisd naar een onbekende locatie. Het foerageergebied van deze kolonie is bekend en als de kolonie is verhuisd, dan kan telemetrie vanaf het foerageergebied uitkomst bieden om de nieuwe verblijfplaatsen in beeld te krijgen. In de voorschriften hebben wij een verplichting opgenomen over het rapporteren van de monitoringsgegevens.

Ongeschikt maken verblijfplaatsen

In de actieve periode worden de verblijfplaatsen in het plangebied ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door het plaatsen van exclusion flaps. Hiervoor wordt gewerkt met exclusion flaps, die geschikt zijn voor de laatvlieger, van Bats & Birds. Deze houten exclusion maatregel zijn geschikt voor laatvliegers, doordat deze ruimer is dan de veelgebruikte plastic exclusion flap. De plastic exclusion flaps hebben aan de achterzijde een opening die te smal is voor de aanwezige stootvoegen in de complexen, > 2cm. Daar komt bij dat een laatvlieger een, voor Nederland, grote soort vleermuis is en de plastic exclusion flaps voor deze soort eigenlijk te smal zijn. De overige stootvoegen en openingen in het pand worden gedicht met PU-rugvulling en/of borstels. In het ecologisch werkprotocol is benoemd dat de weersomstandigheden gedurende minimaal drie avonden voorafgaande aan het controle onderzoek, conform de eisen van het Vleermuisprotocol 2021 waren. Dit zijn echter de

weeromstandigheden voor onderzoek naar de laatvlieger. In de voorschriften hebben wij voorwaarden opgenomen waaraan de weeromstandigheden aan moeten voldoen voor het ongeschikt maken. Deze maatregelen en voorwaarden zijn ook geschikt om het complex ongeschikt te maken voor de overige vleermuissoorten. Daarmee wordt voorkomen dat individuen van vleermuizen worden verwond of gedood.

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis komen verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Maasluis. Voor de laatvlieger geldt dat dit een minder algemene soort is. Uit het uitgebreide onderzoek is gebleken dat het complex waarop deze vergunning ziet minder belangrijk is voor deze soort, de kraamverblijfplaatsen bevinden zich immers in de overige complexen. Door te starten met dit complex kan de effectiviteit van de alternatieven voorzieningen mogelijk in kaart worden gebracht, door de kolonie laatvliegers te monitoren. Hierna zal pas verder gegaan worden met de aanvraag van de overige panden. Voor de rosse vleermuis geldt dat de verblijfplaats maar door één enkel individu gebruikt wordt. Ook is het gebruik van deze verblijfplaats niet bij elk onderzoek vastgesteld, waardoor het aannemelijk is dat dit individu uitwijkmogelijkheden heeft rondom het plangebied. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de rosse vleermuis en de laatvlieger, in de directe omgeving aanwezig blijven.

Bij de toetsing van de effecten op de staat van instandhouding, hebben wij ook onderzocht of er cumulatieve effecten kunnen optreden als gevolg van andere plannen of projecten die in de omgeving van het plangebied uitgevoerd (gaan) worden. In de omgeving van het plangebied geldt dat er geen ontheffingen of omgevingsvergunningen zijn afgegeven, die betrekking hebben op dezelfde lokale populaties van de rosse vleermuis en de laatvlieger. Voor deze twee soorten is op lokaal niveau geen sprake van cumulatieve effecten op de staat van instandhouding. Voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn enkele ontheffingen Wet natuurbescherming afgegeven. Deze waren voor zomer- en paarverblijfplaatsen van deze soorten, bij deze ontheffing is voorzien in compensatie met een factor één op vier. Gelet op de compenserende maatregelen en het beperkte effect van deze al verleende beschikkingen op lokaal niveau is geen sprake van cumulatieve effecten op de staat van instandhouding van dezelfde lokale populaties van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de rosse vleermuis en de laatvlieger.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Samenhangende besluiten

Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten op de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de rosse vleermuis en de laatvlieger op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere toestemmingen nodig zijn om de gevraagde activiteiten te kunnen uitvoeren, bijvoorbeeld van de gemeente of het waterschap.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde vergunning op grond van artikel 8.74k, eerste lid, van het Bkl worden verleend.

APPENDICES

1. Ligging plangebied en verblijfplaatsen

ligging deelplan 6, plangebied (rood omkaderd) en de aangetroffen verblijfplaatsen van de laatvlieger. In tabel 1, het aantal individuen dat bij de aangegeven verblijfplaatsen waargenomen is.

Verblijfplaatsnummer	Maximaal aantal laatvliegers per verblijf
1	12
2	7
3	5
4	2
5	9
6	3
7	>52
8	28
9	17
10	9
11	12

Tabel 1. Aantal individuen bij verblijfplaats.

